

Nr 332.

Av herr **Holmbäck m. fl.**, om höjning av vissa anslag under riksstatens fjärde huvudtitel.

I årets statsverksproposition, bil. 6, fjärde huvudtiteln, har föredragande departementschefen, såsom i annat sammanhang påpekats, i betydande utsträckning tillmötesgått myndigheternas önskemål om höjda försvarsanslag i syfte att bland annat möta de automatiska kostnadsökningar, som uppstått på grund av prisstegringar och andra omständigheter, effektivisera utbildningen och utan utbyggnad av försvarsorganisationen göra densamma så slagkraftig som möjligt. Det förefaller oss emellertid som om departementschefen i allmänhet varit mera restriktiv vid behandlingen av ifrågasvarande anslagsökningar till den frivilliga försvarsverksamheten än vad fallet varit vid behandlingen av flertalet övriga anslagsposter.

För hemvärnets vidkommande ha förvaltningsmyndigheterna på samtliga delposter begärt tillhoppa en anslagsökning av 1 644 000 kronor, vilket emellertid departementschefen begränsar till mindre än hälften eller 769 000 kronor. Detta medför bland annat — vid bifall till försvarsministerns förslag — att skäligen höjning av arvoden till tillsyningsmännen vid vissa hemvärnsförråd samt till kretshemvärns- och hemvärnschefer omöjliggöres, att bidragen till anskaffning av ändamålsenliga expeditions- och förrådslokaler bli otillräckliga, att i anslutning till militärområdenas krigsplanläggning erforderlig utbildning i spräng- och mintjänst icke kan äga rum, att beräknade prishöjningar på övningskostnader icke kunna helt mötas, varför utbildningsomfånget kan befaras nedgå, samt att ökad tilldelning av den hittills otillräckliga övningsammunitionen omöjliggöres.

Liknande allvarliga olägenheter komma att drabba de rent frivilliga försvarsorganisationerna, om icke anslagsökningarna bli större än dem departementschefen föreslagit.

Frivilliga befälsutbildningsrörelsen kan icke effektivisera sitt program i planlagd riktning med hjälp av den anslagsökning på 200 000 kronor, som föreslagits i stället för av civilförvaltningen begärda 350 000 kronor. För frivilliga sjukvårdsväsendet i krig erforderlig utbildningsverksamhet kan icke ökas utan måste tvärtom på grund av prisstegringarna beräknas minska i omfattning, enär av överstyrelsen för Svenska röda korset respektive föreningen Svenska blå stjärnan begärda anslagsökningar helt avvisats. Icke heller det frivilliga skytteväsendet kan vidga och modernisera sitt

program i avsedd omfattning, då försvarsministern begränsat anslagsökningen till 225 000 kronor mot av civilförvaltningen föreslagna 310 000 kronor och av skytteorganisationerna själva begärda 955 000 kronor.

Sjövärnskårens verksamhet måste sannolikt reduceras, då de beräknade kostnadsstegringarna på 45 000—95 000 kronor icke kunna mötas med av departementschefen föreslagna anslagshöjning av 25 000 kronor.

För lottaorganisationen har överstyrelsen för Riksförbundet Sveriges lottakårer uppgivit ett medelsbehov av 1 358 682 kronor. Departementschefen föreslår emellertid endast ett helt oförändrat anslag på 600 000 kronor. Detta måste innebära att önskvärd utvidgning av verksamheten omöjliggöres och att en tillbakagång blir sannolik.

Vad slutligen beträffar anslaget under rubriken försvarsupplysning ha vi särskilt fäst oss vid att chefen för försvarsstaben påyrkat en höjning med 10 000 kronor till 20 000 kronor såsom bidrag till Centralkommittén Folk och Försvar. Anslagsposten skulle därigenom uppbibras till det belopp den haft under en följd av år innan den för innevarande budgetår i Kungl. Maj:ts regleringsbrev reducerades till hälften. Vi förutsätta, att departementschefen med hänsyn till den gagnande verksamhet i försvarsupplysningens tjänst, som utövas av Centralkommittén Folk och Försvar, för dess vidkommande beaktar chefens för försvarsstaben förslag.

Det anförda ger sammanfattningsvis vid handen, att departementschefens restriktiva handläggning av förslagen till anslagsökningar för frivilligförsvaret måste — vid bifall till propositionen — leda till att flera frivilliga försvarsorganisationer nödgas på grund av prisstegringarna reducera sin verksamhet, att andra kunna på sin höjd vidmakthålla rörelsens nuvarande omfattning men att ingen organisation blir i stånd att utvidga verksamheten på ett sätt, som motsvarar de krav på en förstärkning av vår totala beredskap, som tidsläget uppställer.

Vi kunna inte finna att försvarsministerns i flera fall negativa inställning till väl motiverade önskemål om en förstärkning av anslagen till frivilligförsvaret är betingad av välgrundade ekonomiska hänsyn, enär de anslagsbelopp det här rör sig om äro små i förhållande till försvarsbudgeten i sin helhet. Vi anse att de frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet — vars betydelse i olika sammanhang enstämmigt vitsordats av de militära myndigheterna — bör beredas tillfälle att till gagn för vårt totala försvars motståndskraft genom tillräcklig anslagstilldelning utnyttja den arbetskraft, som organisationerna förfoga över, och tillvarataga det ökade allmänna intresse för frivilligt försvarsarbete, som rådande labila utrikespolitiska förhållanden skapat.

De här angivna anslagsökningarna till frivillig försvarsverksamhet belöpa sig på tillhoppa 864 000 kronor i förhållande till departementschefens förslag. Vi ha grundad anledning antaga att denna anslagsökning skulle giva god valuta i form av ökad motståndskraft inför krigshot eller i krig

i form av förbättrad utbildning för redan krigsplacerad personal samt genom att ett ökat antal män och kvinnor kunde bli kvalificerade att placeras på ännu vakanta befattningar inom totalförsvaret.

Med anledning av det anförda hemställa vi,

att riksdagen vid behandlingen av statsverkspropositionen, fjärde huvudtiteln, måtte vidtaga följande jämkningar i anslagstilldelningen under nedan angivna punkter:

(59) 36. *Armén: Hemvärnets avlöningar.*

I propositionen angivet anslag till avlöningar på 380 000 kronor bör för ändamålet höjas med 40 000 kronor till 420 000 kronor.

(60) 37. *Armén: Hemvärnets omkostnader.*

I propositionen angivet anslag på 550 000 kronor bör — i huvudsaklig överensstämmelse med arméförvaltningens äskanden — höjas med 30 000 kronor till 580 000 kronor.

(62) 39. *Armén: Hemvärnets övningar.*

I propositionen upptaget anslag av 1 375 000 kronor höjes med 150 000 kronor till 1 525 000 kronor.

(63) 40. *Armén: Hemvärnets tygmateriel m. m.*

I propositionen upptaget anslag av 2 800 000 kronor höjes med 200 000 till 3 000 000 kronor.

(64) 41. *Armén: Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m.*

I propositionen angivet anslag på 2 200 000 kronor höjes med 150 000 kronor till 2 350 000 kronor.

(65) 42. *Armén: Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig.*

Anslaget höjes från 40 000 kronor till 100 000 kronor.

(66) 43. *Armén: Frivilliga djursjukvården i krig.*

Anslaget höjes från 11 000 kronor till 30 000 kronor.

(67) 44. *Armén: Frivilliga skytteväsendets befrämjande.*

Anslaget höjes med 85 000 kronor till 1 810 000 kronor.

(96) 73. *Marinen: Bidrag till sjövärnskåren.*

Anslaget höjes med 20 000 kronor till 300 000 kronor.

(164) 44. *Lottaorganisationen.*

Anslaget höjes med 100 000 kronor till 700 000 kronor.

Försvarsupplysning:

Anslaget höjes med 10 000 kronor till 20 000 kronor.

Stockholm den 26 januari 1952.

Åke Holmbäck.

Sven Em. Ohlon.

John Bergvall.

Folke Petré.